

PRAKTIJKDIPLOMA BOEKHOUDEN

VOOR IMEAO

VOS

DIGITALE WERKBLADEN MET LINIATUUR BIJ KOSTPRIJS- CALCULATIE VOOR PDB

Bewerkte uitgave voor de
IMEAO-scholen
in Suriname

**Werkinstructie E-formulieren:
zie pag. 2**

1^e druk, 1^e oplage
Alleen leverbaar als pdf-bestand

UITGEVERIJ
NEDERLANDS ONDERWIJS INSTITUUT BV

INHOUD

AFDELING 1 - BEDRIJFSKOLOM EN EXTERNE LOGISTIEK	3
AFDELING 2 - KOSTEN EN KOSTPRIJS	10
AFDELING 3 - KOSTENBEHEERSING	54
AFDELING 4 - EXAMENTRAINING PDB	91

WERKINSTRUCTIE E-FORMULIEREN

Dit pdf-bestand betreft een digitaal invulbaar E-formulier waarvoor Acrobat Reader 9 is vereist. U kunt op het scherm bij de geactiveerde (lichtblauwe) velden tekst en bedragen met het toetsenbord invoeren.

Instellingen

- Ga in de menubalk met de pijltjesknop → naar de gewenste pagina.
- Rechts bovenin kunt u de in te vullen velden zichtbaar/onzichtbaar maken door op het icoon 'Velden markeren' te klikken. Kies voor zichtbaar.
- Adviezen: stel de grootte in op bijvoorbeeld 75%.
Kies, op een breed scherm, voor twee pagina's naast elkaar.

Invulinstructie

- Ga met de muiscursor op het in te vullen veld staan.
- Type de gegevens in (zoals op een eenvoudige tekstverwerker).
- *Volgend invulveld*: druk op [Tab] of ga er met de muiscursor op staan.
- *Vorig invulveld*: druk op [Shift]+[Tab] of ga er met de muiscursor op staan.
- Tab-volgorde: soms horizontaal, soms verticaal. U kunt dat alleen beïnvloeden door met de muiscursor te werken.
- Correcties, wissen en aanvullingen zijn mogelijk.
- Vet, cursief, grootte e.d. zijn niet instelbaar.

Soorten invulvelden

- Rijen met stippelijnen zijn opgebouwd als één doorlopend invulveld.
- Velden in zinnen zijn op zich staande velden.
- Velden in tabellen en kolommen zijn op zich staande velden. Soms worden kolommen automatisch opgeteld.

Printen en bewaren

- Klik op het printicoon om (delen van) het bestand te printen, inclusief de invullingen.
- Klik op de diskette om het (deels) ingevulde bestand te bewaren.

Liever niet digitaal invullen?

- Print dan de werkbladen (eventueel per afdeling) en gebruik pen of potlood.

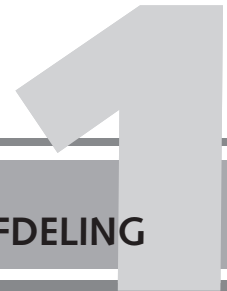
© Copyright: NOI

Vrij te downloaden en te printen voor gebruikers van het NOI-boek Kostprijscalculatie voor PDB.

Bedrijfskolom en

AFDELING

externe logistiek

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.2.5 MEERKEUZEVRAGEN (blz. 24)

- 1. ....
- 2. ....
- 3. ....
- 4. ....
- 5. ....
- 6. ....
- 7. ....

1.3.7 VERWERKINGSVRAGEN (blz. 33)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.3.8 MEERKEUZEVRAGEN (blz. 35)

- 1. ....
- 2. ....
- 3. ....
- 4. ....
- 5. ....
- 6. ....
- 7. ....
- 8. ....

1.4.4 VERWERKINGSVRAGEN (blz. 40)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Kosten en kostprijs

AFDELING

AFDELING 2 - KOSTEN EN KOSTPRIJS

2.1.4 OPDRACHTEN (blz. 49)

OPDRACHT 2101, a t/m c

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

OPDRACHT 2102, a t/m c

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page below the header and above the footer.

OPDRACHT 2103, vervolg 5

2.2.6 OPDRACHTEN (blz. 58)

OPDRACHT 2201, a t/m c

OPDRACHT 2202

	<i>aanschaf- prijs</i>	<i>levensduur in jaren</i>	<i>afschrijving per jaar</i>	<i>in % van de aanschafprijs</i>
machine D	SRD 9.000,-	10	SRD	.....
machine E	SRD 14.000,-	.....	SRD	20%
machine F	SRD 86.000,-	.....	SRD 10.750,-	.....

OPDRACHT 2203

INVENTARISSTAAT PER 31 DECEMBER 2014

naam	datum aanschaf	afschrijving per jaar	aanschaf- prijs	totale af- schrijving	waarde op 31-12-'14
gebouw	1-1-'02	2% aansch. pr.	SRD 450.000,-	SRD	SRD .....
machine	1-4-'07	10% aansch. pr.	- 88.000,-	-	- .....
gereedschap	1-7-'10	20% aansch. pr.	- 6.000,-	-	- .....
		Totaal	<u>SRD .....</u>	<u>SRD .....</u>	<u>SRD .....</u>

OPDRACHT 2204, a en b

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2205, a en b

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2206, a en b

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2207, a en b

OPDRACHT 2208

OPDRACHT 2209

OPDRACHT 2210

OPDRACHT 2211

OPDRACHT 2212

OPDRACHT 2213, a en b

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2214, a t/m c

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2215, a en b

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2216

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2217

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2218

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2219

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2220

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2221, a en b

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2222

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2223

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2224

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2225

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2226

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2227, a t/m d

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2228, a en b

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2229, a en b

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2230, a en b

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2231, a en b

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2232, a en b

OPDRACHT 2233, 1 en 2

OPDRACHT 2234, a t/m d

2.3.8 OPDRACHTEN (blz. 80)

OPDRACHT 2301

.....

.....

.....

OPDRACHT 2302

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2303

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2304

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2305

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2306

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2307, a en b

OPDRACHT 2308

OPDRACHT 2309, 1 en 2

OPDRACHT 2310, a t/m d

OPDRACHT 2311, a t/m d

OPDRACHT 2312, a t/m d

OPDRACHT 2313, a t/m f

OPDRACHT 2316, a en b

OPDRACHT 2317, a t/m d

OPDRACHT 2318, a t/m c

OPDRACHT 2319, a t/m f

OPDRACHT 2322, vervolg a t/m c

OPDRACHT 2323, 1 en 2

A series of horizontal dotted lines for writing.

OPDRACHT 2327, 1 en 2

2.4.5 OPDRACHTEN (blz. 101)

OPDRACHT 2401

OPDRACHT 2402

OPDRACHT 2403

OPDRACHT 2408, 1 en 2

OPDRACHT 2409, 1 en 2

OPDRACHT 2410, 1 t/m 3

OPDRACHT 2417, vervolg e t/m g

OPDRACHT 2418, a en b

2.5.4 OPDRACHTEN (blz. 117)

OPDRACHT 2501, 1 t/m 3

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2502, 1 en 2

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2503, 1 t/m 4

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 2504, a t/m c

OPDRACHT 2505, a en b

OPDRACHT 2506, 1 t/m 3

OPDRACHT 2507, 1 t/m 4

OPDRACHT 2508, 1 t/m 3

OPDRACHT 2509, 1 en 2

Dotted lines for writing.

OPDRACHT 2510, a en b

Dotted lines for writing.

OPDRACHT 2511, 1 t/m 3

OPDRACHT 2512, a en b

OPDRACHT 2513, a t/m c

2.6.7 OPDRACHTEN (blz. 132)

OPDRACHT 2601, 1 en 2

OPDRACHT 2602, 1 t/m 3

OPDRACHT 2603, a en b

OPDRACHT 2604, 1 en 2

OPDRACHT 2605, a t/m d

OPDRACHT 2606, a en b

Kostenbeheersing

AFDELING

3

AFDELING 3 - KOSTENBEHEERSING

3.1.4 OPDRACHTEN (blz. 139)

OPDRACHT 3101, a en b

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 3102, a en b

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 3103, 1 en 2

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 3104

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 3105, a en b

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 3106, a t/m c

OPDRACHT 3107, 1 en 2

OPDRACHT 3108, a en b

OPDRACHT 3109, 1 t/m 3

OPDRACHT 3111*, vervolg 5 en 6

OPDRACHT 3112*, a t/m d

OPDRACHT 3112*, vervolg a t/m d

OPDRACHT 3113*, 1 en 2

OPDRACHT 3115*, vervolg 4

OPDRACHT 3116*, 1 t/m 3

OPDRACHT 3212, 1 en 2

3.3.4 OPDRACHTEN (blz. 166)

OPDRACHT 3301, a en b

OPDRACHT 3302, 1 t/m 3

OPDRACHT 3304, vervolg 4 en 5

OPDRACHT 3305, a en b

OPDRACHT 3306, a t/m e

OPDRACHT 3309, 1 en 2

OPDRACHT 3310, 1 t/m 3

OPDRACHT 3311, 1 t/m 3

OPDRACHT 3314, a en b

OPDRACHT 3315, a en b

OPDRACHT 3316, 1 t/m 3

OPDRACHT 3317, 1 t/m 4

OPDRACHT 3317, vervolg 3 t/m 4

OPDRACHT 3318*, 1 en 2

OPDRACHT 3319, 1 en 2

3.4.3 OPDRACHTEN (blz. 187)

OPDRACHT 3401, 1 en 2

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 3402, a t/m c

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 3403, 1 en 2

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 3404, a t/m d

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 3408

OPDRACHT 3409, a t/m d

OPDRACHT 3410*, a t/m c

OPDRACHT 3411*, 1 en 2

OPDRACHT 3412*, 1 t/m 3

OPDRACHT 3413*, 1 en 2

OPDRACHT 3414*, 1 t/m 3

OPDRACHT 3415*, a en b

OPDRACHT 3416*, 1 t/m 3

OPDRACHT 3417*, 1 t/m 3

OPDRACHT 3419, a t/m c

OPDRACHT 3420*, 1 t/m 4

Examentraining PDB

AFDELING

**PRAKTIJKEXAMEN
PRAKTIJKDIPLOMA BOEKHOUDEN
FINANCIAL & COST ACCOUNTING
KOSTPRIJSCALCULATIE
DINSDAG 10 JANUARI 2012
11.00 – 13.00 UUR**

**DIT EXAMEN-
ONDERDEEL
BESTAAT UIT
4 PAGINA'S**

D28.3

Beschikbare tijd 2 uur.
Het maximaantal te behalen punten is 50.

*De uitwerkingen moet u maken in het bijgeleverde uitwerkingenboekje.
Indien een uitwerking niet duidelijk leesbaar is, worden daarvoor geen punten
toegekend.*

DE KORTE BV

De Korte bv produceert onder andere het product Bospa.
Voor 2011 zijn de volgende gegevens over Bospa bekend.

- De normale productie en afzet van Bospa zijn 80.000 stuks per jaar.
- De productie vindt plaats op machines die elk een capaciteit van 35.000 stuks per jaar hebben.
- Voorraadvorming is om technische redenen niet mogelijk.
- De variabele productiekosten bedragen € 38,- per stuk.
- De variabele verkoopkosten bedragen € 3,20 per stuk.
- De constante machinekosten bedragen € 80.000,- per machine per jaar.

1. Wat wordt verstaan onder de normale bezetting van een bedrijf? (1 punt)

.....
.....
.....

Bij De Korte verlopen de variabele productiekosten en variabele verkoopkosten proportioneel.

2. Vermeld nog twee manieren waarop de variabele kosten kunnen verlopen. Geef van elke manier een voorbeeld. Alleen de eerste twee vermelde manieren worden in de correctie betrokken. (2 punten)

.....
.....
.....

3 Bereken hoeveel machines nodig zijn voor de normale productie van Bospa. Vermeld ook de berekening. (2 punten)

.....
.....
.....

De normale productie en afzet van Bospa in stuks zijn als volgt verdeeld over de kwartalen:

1e kwartaal	18.500
2e kwartaal	21.000
3e kwartaal	26.000
4e kwartaal	14.500

Het benodigd aantal machines moet worden afgestemd op het kwartaal met de hoogste productiebehoefte.

Veronderstel dat De Korte voor het machinepark voor elk kwartaal wil beschikken over 8% extra capaciteit in verband met storingen.

4. Bereken hoeveel machines nodig zijn, indien rekening wordt gehouden met de hoogste kwartaalproductie en de 8% benodigde extra capaciteit. Vermeld ook de berekening. (3 punten)

.....
.....
.....

Het machinepark van De Korte bestaat voor de productie van Bospa uit vier machines. De Korte neemt de constante machinekosten van alle vier machines op in de kostprijs.

5. Bereken de constante machinekosten per product Bospa. Vermeld ook de berekening. (0 of 2 punten)

.....
.....
.....

6. De machinekosten bestaan onder meer uit complementaire kosten.
Geef drie voorbeelden van complementaire machinekosten. Alleen de eerste drie vermelde voorbeelden worden in de correctie betrokken. (3 punten)

.....

.....

.....

7. Omschrijf het verschil tussen totale constante kosten en totale variabele kosten.
(2 punten)

.....

.....

.....

De standaard commerciële kostprijs per product Bospa bedraagt € 46,-. De verkoopprijs inclusief 19% omzetbelasting bedraagt € 71,40 per stuk.
De constante kosten in de standaard commerciële kostprijs bestaan uit constante machinekosten en constante verkoopkosten.

8. Bereken per product Bospa het aandeel van de constante verkoopkosten dat begrepen is in de standaard commerciële kostprijs. Vermeld ook de berekening.
(2 punten)

.....

.....

.....

9. Bereken de totale constante kosten per jaar voor de productie en verkoop van het product Bospa. Vermeld ook de berekening. (0 of 2 punten)

.....

.....

10. Bereken afgerond op € 10.000,- de break-evenomzet van producten Bospa inclusief omzetbelasting. Vermeld ook de berekening. (3 punten)

.....

.....

.....

.....

De directie van De Korte wil met producten Bospa in 2011 een bedrijfsresultaat behalen van ten minste € 350.000,-.

11. Bereken afgerond op € 10.000,- de omzet inclusief omzetbelasting, die nodig is om deze doelstelling te halen. Vermeld ook de berekening. (2 punten)

.....
.....
.....
.....
.....

Aan het einde van 2011 blijken de werkelijke productie en afzet van Bospa per kwartaal als volgt te zijn geweest:

1e kwartaal 16.500 stuks
2e kwartaal 20.000 stuks
3e kwartaal 24.000 stuks
4e kwartaal 15.000 stuks

12. Bereken met betrekking tot producten Bospa het verkoopresultaat over het 3e kwartaal van 2011. Vermeld ook de berekening. (2 punten)

.....
.....
.....

13. Bereken met betrekking tot producten Bospa het bezettingsresultaat over het 3e kwartaal van 2011. Vermeld ook de berekening. (2 punten)

.....
.....
.....

Over het 3e kwartaal van 2011 was het negatieve prijsresultaat op grondstoffen precies gelijk aan het positieve efficiencyresultaat op grondstoffen. Verder deden zich geen prijs- en efficiencyresultaten voor.

14. Bereken met betrekking tot producten Bospa het bedrijfsresultaat over het 3e kwartaal van 2011. Geef aan of dit een voordelig of nadelig resultaat is. Vermeld ook de berekening. (1 punt)

.....
.....
.....

15. Leg uit waarom een negatief prijsresultaat op grondstoffen een positief efficiencyresultaat tot gevolg kan hebben. (0 of 2 punten)

.....
.....
.....
.....

Het gemiddeld debiteurensaldo over 2011 bedraagt € 360.000,-.

De Korte hanteert voor haar afnemers een krediettermijn van 21 dagen. In werkelijkheid is in 2011 de gemiddelde krediettermijn 36 dagen.

De interest is 5,5% per jaar.

Stel het jaar hierbij op 365 dagen.

16. Bereken in hele euro's het totale verlies dat De Korte over 2011 heeft geleden als gevolg van de te late betaling door afnemers. Vermeld ook de berekening. (0 of 2 punten)

.....
.....
.....

Per product Bospa worden standaard 5 eenheden materiaal verbruikt. De standaardprijs is € 3,- per eenheid materiaal. Het aantal arbeidsuren is 0,5 per product. Het standaarduurtarief is € 46,- per arbeidsuur. De materiaalkosten en arbeidskosten zijn proportioneel variabel.

Aan het einde van 2011 blijken uit de financiële administratie van De Korte de volgende gegevens:

- er zijn 390.000 eenheden materiaal verbruikt, waarvoor € 1.151.000,- is betaald;
- het efficiencyresultaat op arbeidsuren bedraagt € 69.000,- voordelig;
- het prijsresultaat op arbeid bedraagt € 56.000,- nadelig.

17. Bereken met betrekking tot producten Bospa het efficiencyresultaat op het materiaalverbruik over 2011. Geef aan of dit een voordelig of nadelig resultaat is. Vermeld ook de berekening. (3 punten)

.....
.....
.....

18. Bereken met betrekking tot producten Bospa het prijsresultaat op het materiaalverbruik over 2011. Geef aan of dit een voordelig of nadelig resultaat is. Vermeld ook de berekening. (3 punten)

.....
.....
.....

19. Bereken het werkelijke aantal verbruikte arbeidsuren in 2011 voor de productie van Bospa. Vermeld ook de berekening. (3 punten)

.....
.....
.....

20. Bereken de werkelijke arbeidskosten in 2011 voor de productie van Bospa. Vermeld ook de berekening. (3 punten)

.....
.....
.....

De directie van De Korte verwacht dat de constante kosten in 2012 zullen stijgen.

21. Geef een oorzaak waardoor de constante kosten in 2012 kunnen stijgen. Alleen de eerstvermelde oorzaak wordt in de correctie betrokken. (1 punt)

.....
.....
.....
.....

Veronderstel dat voor 2012 geldt:

- de verkoopprijs per product Bospa mag maximaal € 73,- inclusief omzetbelasting bedragen;
- de variabele kosten per stuk veranderen niet;
- de break-evenomzet mag maximaal € 1.600.000,- inclusief omzetbelasting bedragen.

22. Bereken afgerond op € 1.000,- naar beneden tot welk bedrag de constante kosten bij die veronderstelling maximaal mogen stijgen. Vermeld ook de berekening. (4 punten)

.....
.....
.....
.....
.....

Einde examenonderdeel Kostprijscalculatie

4.2 EXAMEN JANUARI 2012 (AVONDEXAMEN) (blz. 216)

**PRAKTIJKEXAMEN
PRAKTIJKDIPLOMA BOEKHOUDEN
FINANCIAL & COST ACCOUNTING
KOSTPRIJSCALCULATIE
DINSDAG 17 JANUARI 2012
19.45 – 21.45 UUR**

**DIT EXAMEN-
ONDERDEEL
BESTAAT UIT
4 PAGINA'S**

A9.3

Beschikbare tijd 2 uur.
Het maximumaantal te behalen punten is 50.

*De uitwerkingen moet u maken in het bijgeleverde uitwerkingenboekje.
Indien een uitwerking niet duidelijk leesbaar is, worden daarvoor geen punten
toegekend.*

HOOGEVEEN BV

De industriële onderneming Hoogeveen bv te Veenendaal heeft zich toegelegd op de productie van machineonderdelen. Voor het onderdeel Z zijn de standaardgegevens voor het jaar 2011 als volgt:

- bruto materiaalverbruik 20 kg à € 2,- per kg;
- direct loon 15 minuten à € 50,- per uur;
- indirecte fabricagekosten (machineuren) 30 minuten à € 44,- per uur;
- afval 10% van het bruto materiaalverbruik;
- opbrengst afval € 1,25 per kg;
- uitval 4%, de opbrengst is nihil;
- verkoopwinst 30% van de verkoopprijs;
- omzetbelasting 19%.

1. Wat is het verschil tussen afval en uitval? (2 punten)

.....
.....
.....

2. Bereken de fabricagekostprijs van een goedgekeurd machineonderdeel Z. Vermeld ook de berekening. (4 punten)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Vermeld twee functies van de fabricagekostprijs. Alleen de eerste twee vermelde functies worden in de correctie betrokken. (2 punten)

.....
.....
.....
.....

Voor de kostprijscalculatie wordt vaak de Engelse term absorption costing gebruikt.

4. Wat betekent de Engelse term absorption costing? (1 punt)

.....
.....

5. Bereken de verkoopprijs inclusief omzetbelasting van een machineonderdeel Z. Vermeld ook de berekening. (2 punten)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Bij de bepaling van het machineuurtarief is uitgegaan van € 87.000,- vaste kosten per jaar en € 43.500,- proportioneel variabele kosten per jaar. De verwachte bezetting voor het jaar 2011 is 2 900 machine-uren.

6. Bereken de normale bezetting in machine-uren voor 2011. Vermeld ook de berekening. (2 punten)

.....
.....
.....
.....

De onderneming wenst haar kosten zo goed mogelijk te bewaken. Na afloop van 2011 worden aan de administratie de volgende gegevens ontleend met betrekking tot machineonderdelen Z:

- werkelijke kosten materiaalverbruik € 227.806,25; de prijs per kg bedraagt € 2,05;
- werkelijk afval 11 200 kg; opbrengst € 1,25 per kg;
- werkelijke directe loonkosten € 73.372,- voor in totaal 1 411 arbeidsuren;
- werkelijk aantal machine-uren 2800;
- aantal goedgekeurde machineonderdelen 5 210 stuks;
- aantal afgekeurde machineonderdelen 290 stuks;
- werkelijke proportioneel variabele machinekosten € 39.200,-;
- werkelijke vaste machinekosten € 87.000,-.

De vragen 7 tot en met 13 hebben betrekking op machineonderdelen Z.

7. Bereken voor 2011 het verschil tussen de toegestane en de werkelijke productiekosten. Geef aan of dit verschil voordelig of nadelig is. Vermeld ook de berekening. (4 punten)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

8. Bereken voor 2011 de standaard variabele kosten inclusief de kosten van uitval per machineonderdeel Z. Vermeld ook de berekening. (2 punten)

.....
.....
.....
.....

9. Bereken voor 2011 de break-evenafzet. Vermeld ook de berekening. (2 punten)

.....

.....

.....

10. Bereken voor 2011 de break-evenomzet in hele euro's. Vermeld ook de berekening. (1 punt)

.....

.....

.....

11. Bereken het efficiencyresultaat voor 2011 op materiaalverbruik. Geef aan of het resultaat voordelig of nadelig is. Vermeld ook de berekening. (3 punten)

.....

.....

12. Bereken het prijsresultaat voor 2011 op materiaalverbruik. Geef aan of het verschil voordelig of nadelig is. Vermeld ook de berekening. (3 punten)

.....

.....

.....

13. Bereken voor 2011 het bezettingsresultaat op basis van het aantal machine-uren. Geef aan of het resultaat voordelig of nadelig is. Vermeld ook de berekening. (3 punten)

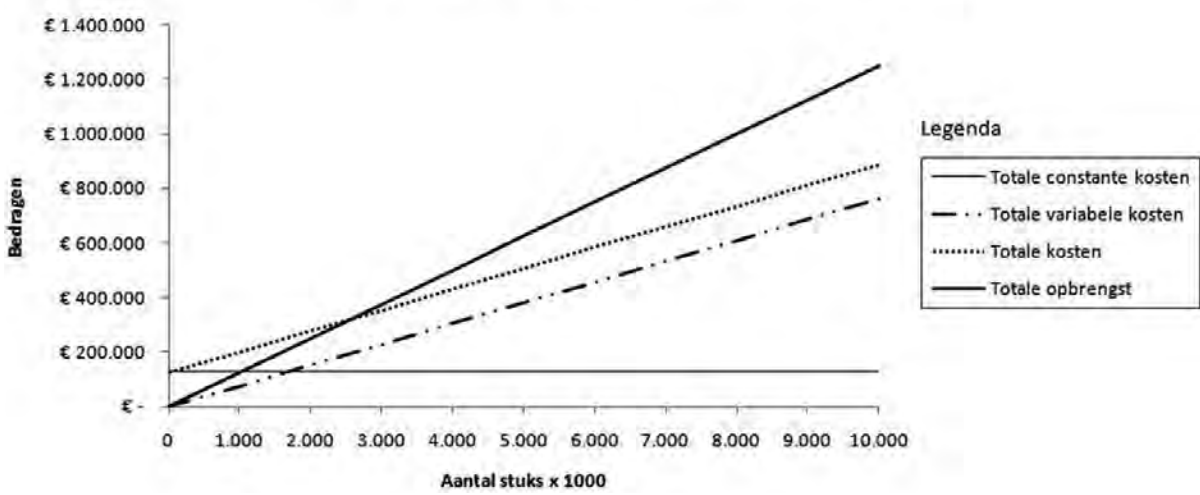
.....

.....

.....

Voor machineonderdelen LB heeft de administrateur de volgende breakevengrafiek opgesteld.

Break-evengrafiek machineonderdelen LB

14. Bepaal uit de grafiek de break-evenafzet van machineonderdelen LB. (1 punt)

.....
.....
.....

15. Bereken aan de hand van de grafiek het resultaat bij een afzet van 7 000 machineonderdelen LB. Geef aan of het een winst is of een verlies. Vermeld ook de berekening. (1 punt)

.....
.....
.....

16. Geef aan welke van de volgende beweringen juist is. (0 of 2 punten)

Bij het break-evenpunt geldt dat

- a. het onderbezettingsverlies gelijk is aan het (positieve) verkoopresultaat.
- b. de overbezettingswinst gelijk is aan het (positieve) verkoopresultaat.
- c. de werkelijke vaste kosten gelijk zijn aan de doorberekende vaste kosten.
- d. de werkelijke vaste kosten lager zijn dan de doorberekende vaste kosten.

.....

17. Geef aan welke van de volgende beweringen juist is. (0 of 2 punten)

De break-evenafzet stijgt als

- a. de afzet toeneemt en de overige gegevens gelijk blijven.
- b. de totale vaste kosten dalen en de overige gegevens gelijk blijven.
- c. de variabele kosten per product dalen en de overige gegevens gelijk blijven.
- d. de verkoopprijs daalt en de overige gegevens gelijk blijven.

.....

18. Geef aan welke van de volgende beweringen juist is. (0 of 2 punten)

De dekkingsbijdrage is

- a. gelijk aan (werkelijke productie – normale productie) × constante kosten per eenheid product.
- b. het verschil tussen de constante kosten en de doorberekende constante kosten.
- c. het verschil tussen de omzet en de constante kosten van de omzet.
- d. het verschil tussen de omzet en de variabele kosten van de omzet.

.....

De machine, die in gebruik is, is al bijna 8 jaar oud. De directeur van Hoogeveen heeft zich georiënteerd op de markt voor een nieuwe machine en hij heeft belangstelling voor een Zwitserse machine. Deze machine kost in Zwitserland 500.000 Zwitserse franken (CHF).

De bank noteert € 1,-: CHF 1,5347 (biedkoers) en CHF 1,5389 (laatkoers).

De verzekerings- en verzendkosten bedragen in totaal € 1.200,-.

19. Bereken afgerond op € 1.000,- de aanschafprijs van deze machine in euro's. Vermeld ook de berekening. (2 punten)

.....
.....
.....

De standaard vaste kosten van de huidige machine bedragen € 87.000,- per jaar.
De vaste kosten van de nieuwe machine bestaan uit afschrijving, 6% interest over het gemiddeld in de machine geïnvesteerd vermogen en overige kosten van € 12.000,- per jaar. De economische levensduur van de machine is bepaald op 6 jaar. De restwaarde is nihil.
De machine wordt afgeschreven met gelijke bedragen per jaar.

20. Wat wordt verstaan onder de economische levensduur van een machine? (1 punt)

.....
.....
.....

De overige kosten worden ook wel complementaire kosten genoemd.

21. Geef twee voorbeelden van complementaire kosten van de machine. Alleen de eerste twee vermelde voorbeelden worden in de correctie betrokken. (2 punten)

.....
.....
.....

22. Bereken het verschil in vaste kosten per jaar van de nieuwe machine ten opzichte van de huidige machine. Vermeld ook de berekening. (4 punten)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Voor machineonderdelen RS is de normale uitval 8% van de brutoproductie.
Door een verandering in de productiemethode kan dit naar verwachting worden teruggebracht tot 6%.

De kosten van het materiaalverbruik voor dit onderdeel bedragen € 63,70 per goedgekeurd product. De uitgevallen producten hebben geen opbrengst.

23. Bereken de verwachte besparing op het materiaalverbruik per machineonderdeel RS. Vermeld ook de berekening. (2 punten)

.....
.....
.....
.....
.....

Einde examenonderdeel Kostprijscalculatie